

## Veileder til produksjonsområdeforskriftens § 12. Søknadsrunde 2025.

### Innhold

|                                                                             |   |
|-----------------------------------------------------------------------------|---|
| Veileder til produksjonsområdeforskriftens § 12. Søknadsrunde 2025. ....    | 1 |
| Generell informasjon.....                                                   | 2 |
| Hvilke tillatelser omfattes .....                                           | 2 |
| Kvalifikasjonsperiode .....                                                 | 3 |
| Vilkår for å oppnå unntak etter § 12. ....                                  | 3 |
| a.    Ikke utslipp av luselarver. ....                                      | 3 |
| b.    Særlig lave lusenivå. ....                                            | 3 |
| Her er de kravene som må være oppfylt innenfor kvalifikasjonsperioden. .... | 4 |
| Lakselusrapportering.....                                                   | 4 |
| Medikamentell behandling.....                                               | 4 |
| Ikke medikamentell behandling.....                                          | 4 |
| Dokumentasjon for gjennomførte behandlinger.....                            | 4 |
| Tillatt nivå av lus .....                                                   | 4 |
| Avsluttet produksjon .....                                                  | 5 |
| Søknad, skjema, dokumentasjon .....                                         | 5 |
| Store vedlegg.....                                                          | 5 |
| Bekreftelse på mottatt søknad .....                                         | 5 |
| Saksgang .....                                                              | 5 |
| Gebyr .....                                                                 | 6 |
| Hva skal søknadsbrev inneholde.....                                         | 6 |
| Bekreftelse på at: .....                                                    | 6 |
| Vedlegg .....                                                               | 7 |
| Regelverk.....                                                              | 7 |

## Generell informasjon

Formålet med unntaksbestemmelsen i forskrift om produksjonsområder for akvakultur av matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret 16. januar 2017 nr. 61 (produksjonsområdeforskriften) § 12 er at aktører som oppfyller kriteriene i § 12 og derfor påvirker miljøet i vesentlig mindre grad enn andre, skal kunne få tilbud om økt produksjonskapasitet uavhengig av status i produksjonsområdet der lokaliteten befinner seg.

Det følger samtidig av produksjonsområdeforskriften § 9 om nedbygging av produksjonskapasitet i produksjonsområder med uakseptabel miljøpåvirkning (rødt lys) at «Nedjustering i eller i medhold av denne bestemmelsen gjelder ikke for tillatelser som er kvalifisert for tilbud om kapasitetsøkning etter § 12b.»

Fravær av påvirkning på miljøet kan etter kriteriene i § 12 skje ut fra driftsform (f.eks. anlegg med teknologi som ikke gir utslipp av lus), eventuelt på grunnlag av svært lave lusetall og tilnærmet fravær av medikamentell behandling, og med begrenset antall ikke medikamentelle behandlinger. Dersom kriteriene er oppfylt, vil et eventuelt tilbud om kapasitetsøkning gjelde en eller flere tillatelser som er tilknyttet lokaliteten som oppfyller kvalifiseringskriteriene, avgrenset til hvor stor del av den samlede tilknyttede tillatelseskapasiteten som faktisk er benyttet på lokaliteten, jf. § 12 b

Vurderingen etter § 12b kan få som konsekvens at det ikke gis et tilbud om økt kapasitet, eller at tilbudet blir svært begrenset. For eksempel fordi fisk har blitt flyttet mellom anlegg i løpet av produksjonssyklusen.

Dersom Mattilsynet kommer til at kriteriene for unntak er oppfylt, vil oppdretter måtte dokumentere hvor stor del av den tilknyttede tillatelseskapasiteten som er benyttet på lokaliteten. Det er Fiskeridirektoratet som saksbehandler dette. Det er ikke nødvendig å sende inn slik dokumentasjon før denne eventuelt blir etterspurt av myndighetene.

## Hvilke tillatelser omfattes

Produksjonsområdeforskriften gjelder kommersielle tillatelser til akvakultur av matfisk med laks, ørret og regnbueørret i sjø, og tildelte utviklingstillatelser, dvs. tillatelser som er registrert i akvakulturregisteret. Den gjelder ikke tillatelser til særlige formål, slik som forskningstillatelser, undervisningstillatelser, visningstillatelser, stamfisktillatelser, slaktemerdtillatelser eller landbasert oppdrett.

*Lokaliteter med pålegg om midlertidig reduksjon av maksimal tillatt biomasse pga. lus*  
Søknader for lokaliteter der vedtak om midlertidig reduksjon av maksimal tillatt biomasse etter forskrift 17. juni 2008 nr. 823 om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg mv. har vært gjeldende på lokaliteten for kvalifikasjonsperioden vil bli avslått. Det er for tiden ingen slik.

## Kvalifikasjonsperiode

Kvalifikasjonsperiode er fra og med uke 40 i 2023 til og med uke 39 i 2025.

## Vilkår for å oppnå unntak etter § 12.

Etter §12 i forskriften er det to måter å kvalifisere for unntak:

### a. Ikke utslipp av luselarver.

Søknader etter § 12 første ledd bokstav a): «... der lakseluslarver ikke slippes ut i frie vannmasser, og det er dokumentert av en upartisk faginstans at lokaliteten tillatelsen er knyttet til er utformet slik at egg og frittsvømmende stadier av lakselus ikke slippes ut i frie vannmasser,...»

Denne bestemmelsen er særlig aktuell ved bruk av teknologiske løsninger som motvirker spredning av lakselus. Dokumentasjonen på fravær av utslipp må foreligge og framlegges for den siste gjennomførte produksjonssyklusen. Dersom denne produksjonssyklusen er kortere enn ett år, må det uansett sendes opplysninger for en periode på minimum 12 måneder tilbake i tid.

### b. Særlig lave lusenivå.

Søknader etter § 12 første ledd bokstav b): Ved dette alternativet stilles det krav til svært lave nivåer av lus samtidig med at disse nivåene skal være oppnådd med et minimum av medikamentell behandling og begrenset antall ikke -medikamentelle behandlinger.

For å justere for statistiske tellefeil, er det presisert i andre ledd at den observerte verdien kan overstige 0,17 bare ved en telling per periode og et lusenivå høyere enn 0,1 ikke er påvist i mer enn tre påfølgende tellinger per periode.

Alle rapporterte tellinger skal vedlegges søknaden som dokumentasjon. Mattilsynet vil sammenholde innsendt dokumentasjon med øvrige foreliggende opplysninger gjennom rapportering, tilsynsrapporter mm. om status på lokaliteten opp mot kravene i forskrift 5. desember 2012 nr. 1140 om bekjempelse av lakselus i akvakulturanlegg (forskrift om lakselusbekjempelse).

Dersom en ikke dokumenterer etter lusetall ved tellinger, men etter utslipp av lus, gjelder de samme kriterier for dokumentasjon som etter bestemmelsens første alternativ.

Her er de kravene som må være oppfylt innenfor kvalifikasjonsperioden.

### Lakselusrapportering

For å kunne vurdere om kriteriene er oppfylt, skal det være [rapportert lakselus](#) etter forskrift om lakselusbekjempelse i hele kvalifikasjonsperioden. Søknader der slik dokumentasjon mangler vil bli avvist.

### Medikamentell behandling

Det er ikke være behandlet medikamentelt mot lakselus mer enn en gang i hele kvalifikasjonsperioden fra fisken settes i sjø til den slaktes. Med behandlet medikamentelt, menes i denne sammenheng enhver medikamentell behandling,

### Ikke-medikamentell behandling

Det er ikke gjennomført mer enn seks [ikke-medikamentelle behandlinger](#) mot lakselus pr lokalitet eller pr fisk i kvalifikasjonsperioden fra fisken settes i sjø til den slaktes. En ikke-medikamentell behandling er fjerning av lus med midler eller metoder som ikke er legemidler, og som innebærer fysisk håndtering av fisken.

### Dokumentasjon for gjennomførte behandlinger.

For å dokumentere status på behandlinger mot lakselus skal det fremlegges en signert erklæring fra anleggets fiskehelsetjeneste ved søknaden.

Den signerte erklæringen skal inneholde opplysninger om hvilke(n) behandling som er gjennomført i kvalifikasjonsperioden. Det skal angis av fra dato og til dato og eventuelt hvilke fiskegrupper som er behandlet ikke- medikamentelt hver gang.

Erklæringen vil være dokumentasjon på hvilken medikamentell og ikke-medikamentell behandling som er gjennomført.

### Tillatt nivå av lus

Det var færre enn 0,1 voksne hunnlus i gjennomsnitt per fisk ved alle tellinger fra og med uke 13 til og med uke 39 i kvalifikasjonsperioden.

Eller

Det er ikke sluppet ut flere egg og frittsvømmende stadier av lakselus til miljøet enn det ville vært sluppet ut fra et tilsvarende antall fisk med et lusenivå under 0,1 voksne hunnlus i gjennomsnitt per fisk.

Og

Den generelle grensen i [forskrift 5. desember 2012 nr. 1140 om bekjempelse av lakselus § 8](#) har ikke vært brutt fra og med uke 40 til og med uke 12 i kvalifikasjonsperioden. Tilsvarende gjelder brudd på særskilte vilkår om lus i den enkelte tillatelse.

## Avsluttet produksjon

Det må ha vært avsluttet minst ett utsett ved slakting av fisk i kvalifikasjonsperioden. Dersom fisken har blitt flyttet må det dokumenteres at vilkårene er oppfylt samlet på alle de lokaliteter den har stått på gjennom kvalifikasjonsperioden.

## Søknad, dokumentasjon

Oppdretter som ønsker å få vurdert om kriteriene for kapasitetsøkning på konkret lokalitet er oppfylt, kan sende søknad i eget brev til Mattilsynet. Se lenger nede for informasjon om hva søknaden må inneholde.

**Frist for innsending er: 1. september 2025.**

**Nødvendig dokumentasjon for perioden mellom 1. august og uke 40 må ettersendes innen utgangen av uke 42.**

Mattilsynet kan be om eventuell tilleggsdokumentasjon.

Søknaden sendes: [postmottak@mattilsynet.no](mailto:postmottak@mattilsynet.no)

Innsendelsen og alle vedlegg merkes **Kapasitetsøkning unntak 2025 + nummer og navn på lokalitet.**

## Store vedlegg.

Ved eventuelt store vedlegg til søknadskjemaet.

- Gå inn på [www.mattilsynet.no](http://www.mattilsynet.no) Kontakt oss (øverst til høyere) •

Se under E-post, «For å sende store filer til oss, bruk dette skjemaet»

<https://mattilsynet.filemail.com/>

## Bekreftelse på mottatt søknad

Søker vil få bekreftelse fra Mattilsynets om at oversendelse er mottatt. Ta kontakt med Mattilsynet dersom dere ikke får bekreftelse.

## Saksgang

- Mattilsynets Tilsynsdivisjon Akvakultur vurderer om kriteriene etter § 12 er oppfylt, se § 12 a.
- Det fattes enkeltvedtak om kriteriene for kapasitetsøkning er oppfylt eller ikke.
- Vedtaket kan påklages etter forvaltningslovens vanlige regler.
- Mattilsynets hovedkontor er klageinstans.

## Gebyr

Det skal det betales gebyr for saksbehandling utført etter bestemmelsen. Dette vil bli fakturert etter medgått tid.

Gebyr vil bli beregnet med henvisning til bestemmelsene i matloven og akvakulturloven, jf. forskrift om gebyr til dekning av utgifter ved tilsyn og kontroll med fiskehelse og fiskevelferd i akvakulturanlegg FOR-2017-04-03-426, §§ 3 og 5. Det vil i de fleste sakene være aktuelt med gebyr tilsvarende dokumentkontroll etter § 5.

Når Mattilsynet bruker seks timer eller mer på dokumentkontroll skal det betales et gebyr på kr 5400. Når Mattilsynet bruker fra tre opp til seks timer på dokumentkontroll skal det betales et gebyr på kr 2700.

Det gis ikke forhåndsvarsel om gebyr for dokumentkontroll. Vedtak om gebyr fattes samtidig med regionens vedtak om kriteriene er oppfylt. Gebyr ilegges uavhengig av om kriteriene er oppfylt eller ikke, og innkreves på vanlig måte. Vedtak om gebyr kan påklages.

## Hva skal søknadsbrevet inneholde

Det skal være en søknad pr lokalitet og pr søker. Det er status på hele lokaliteten som er grunnlag for unntaksvekst. Dersom det flyttes fisk, skal søknaden inneholde fullstendige opplysninger for hele produksjonen.

- Navn, organisasjonsnummer til søker
- Kontaktinformasjon til søker (navn og e-postadresse)
- Lokalitetsnummer og navn
- Produksjonsområde
- Navn og organisasjonsnummer til andre som sender søknad for samme lokalitet
- Tillatelse(r) det søkes utvidelse på
- Samdrift med hvem
- Samlokalisering med hvem
- Flytting av fisk i kvalifikasjonsperioden
- Hvilket alternativ i § 12 søkes det etter
  - Alternativ a: Dokumentasjon fra uhildet faginstans, ref. veileder.
  - Alternativ b: Signert erklæring fra anleggets fiskehelsetjeneste med opplysninger om medikamentell og ikke -medikamentell behandling, ref. veileder

## Bekreftelse

- Det har ikke vært 0,1 lus eller mer på lokaliteten i perioden fra og med uke 13 til og med uke 39 i årene 2023 og 2024, og den generelle grensen i [forskrift 5](#).

[desember 2012 nr. 1140 om bekjempelse av lakselus § 8](#) har ikke vært brutt fra og med uke 40 til og med uke 12 i kvalifikasjonsperioden.

- Eller det er ikke sluppet ut flere egg og fritt svømmende stadier av lakselus til miljøet enn det ville vært sluppet ut fra et tilsvarende antall fisk med et lusnivå under 0,1 voksne hunnlus i gjennomsnitt per fisk.
- Det har ikke vært behandlet medikamentelt mot lakselus mer enn én gang på lokaliteten i løpet av kvalifikasjonsperioden.
- Det har ikke vært behandlet ikke-medikamentelt per fisk eller på lokaliteten mot lakselus mer enn seks ganger i løpet av kvalifikasjonsperioden.

Dersom dette ikke kan bekreftes; vurder og begrunn nøye hvorfor dere mener at driften likevel faller inn under kriteriene i forskriftens § 12.

### Obligatoriske vedlegg

- Opplysninger om driften på lokaliteten i kvalifikasjonsperioden. Dersom det er flyttet fisk skal dette oppgis for alle lokaliteter fisken har stått på.
- Angi kronologisk uke for uke tidspunkt for utsett, flytting av sjøsatt fisk til eller fra lokaliteten, og tidspunkt for brakklegging. Sett inn oversikt over lusestatus og medikamentell og ikke-medikamentell- behandling. Det skal angis av fra dato og til dato og eventuelt hvilke fiskegrupper som er behandlet ikke- medikamentelt hver gang
- Signert erklæring fra anlegges fiskehelsetjeneste om antall behandlinger.

### Regelverk

[Forskrift om produksjonsområder for akvakultur av matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret \(produksjonsområdeforskriften\)](#)

[Forskrift om bekjempelse av lakselus i akvakulturanlegg](#)

[Forskrift om gebyr til dekning av utgifter ved tilsyn og kontroll med fiskehelse og fiskevelferd i akvakulturanlegg](#)